

Dünyäniñ iñ uly Gurhany

Category: Gurhany öwreniş we Hadys ylmy, Kitapcy

написано kitapcy | 24 января, 2025

Dünyäniñ iñ uly Gurhany DÜNYÄNIÑ IÑ ULY GURHANY

Musulman halklaryň birnäçesinde dünýäniñ iñ uly Gurhanyny taýýarlamaga synanyşdylar. Olaryň arasynda ululygy boýunça eýranlylaryň we tatarlaryň taýýarlany nepisligi bilen öňe saýlansa, türkleriň taýýarlan elýazma nusgasy el zähmetiniň, göz nurunyň has artyk siňdirilendigi bilen tapawutlanýar. Häzirlikçe biziň elimizde dünýäniñ iñ uly Gurhany barada dört aýry maglumat bar. Ynha, olar:

Tatarystanyň paýtagty Kazanda rus patyşasy Iwan Groznynyň ýumran metjidiniň ýerinde täzeden bina edilen «Gul Şerif» metjidinde 2011-nji ýylda bulgar tatarlarynyň 922-nji ýylda yslam dinine meýletin geçmekleriniň şanyna gurnalan medeni çäreleriň çäginde görkezilen iň uly Kurany Kerim görenleri haýrana goýdy.

Italýanlaryň «Reverra» firmasy tarapyndan taýýarlanan bu mukaddes kitap «Ginnesiň rekordlar kitabyna» «Neşir edilen iň uly Kurany Kerim» hökmünde girdi.

Mukaddes kitabyň agramy 800 kg, uzynlygy 2 metr, ini 1,5 metr. Kitaba näçe çykdaýy çykandygyny bolsa syr deýin saklaýarlar. Çaphana usulynda taýýarlanan Kurany-Kerim Russiýa Federasiýasynyň düzümindäki Tatarystan respublikasynyň paýtagty Kazan şäherindäki «Gul Şerif» metjidinde saklanýar. Aýna daş arkaly gorag astyna alnan Kurany-Kerimiň ýanynda surat çekmek gadagan edildi. Kitaby italýanlara öňki prezident we döwlet geneşçisi Mintimir Şawmiýewiň başlyklyk edýän Tatarystanyň medeni we taryhy eserleri gaýtadan dikeltmek fondy zakaz etdi. Tatarlar Iwan Groznynyň ýykan metjidiniň ýerindäki «Gul Şerif» metjidine Kurany-Kerimi görmek üçin her gün ýüzlerçe adamyň gelýändigini aýdýarlar. Sahaby altyn-kümüş, ýakut we beýleki gymmatbahaly daşlar bilen bezelen

Kurany-Kerimiň Bulgar şäherinde ýörite gurlan muzeýe äkidilmegi niýetlenýär.

Kitap Russiýanyň Medeniýet ministrliği tarapyndan hem medeni gymmatlyklaryň sanawyna girizildi.

* * *

Bu barada ýurdumyzda çap edilýän «Watan» gazetiniň 1995-nji ýylyň 1-nji iýunyndaky sanynda hem «Iň uly Gurhan» sözbaşysy bilen şeýle maglumat berilýär:

«Eýranyň hat göçüriji ussatlary Taher Hoşnepis we Osman Taha dagy dünýäde iň uly keramatly Gurhany göçürmek bilen baglanyşykly 30 ýyla çeken güzaply, ýöne hormatly işi tamamladylar. Musulmanlaryň keramatly kitabynyň bu kopiýasynyň ini 122 we boýy 192 santimetrdir. Bu sadagasy gitdigim kitabyň her bir süresi sünnälenip ýazylan, her bir sahypasy üýtgeşik reňk öwüşgini bilen bezelendir. Muhammet pygamberiň (s.a.w), onuň gyzy Patmanyň (r.a), ymamlar Hezreti Alynyň (r.a), Hasanyň we Hüseyiniň atlary bolsa fosfor goşulan syýada ýazylansoň ýagty saçyp dur we olary garaňkylykda hem okamak bolýar. Pagta süýüminden aýratyn tehnologiýa boýunça işlenilip taýýarlanylýan kagyz bu kitabyň materialy bolup hyzmat etdi. 1964-nji ýylda başlan bu hormatly işlerini üstünlikli tamamlan başarjaň ussatlary «Ginnesiň rekordlar kitabyna» mynasyp Gurhanyň gatyny açyp synlap gören Eýran Yslam Respublikasynyň Prezidenti Haşemi Rafsanjani gyzgyn gutlady.»[1]

* * *

Türkiýäniň «Türkiýe» gazetiniň habar bermegine görä, dünýäniň iň uly Gurhanyny 2009-njy ýylda bir türkiýeli hatdat taýýarlap başlady we ony 2011-nji ýylda tamamlady. Hatdat kitabyň bir sahypasynyň uzynlygynyň 110 santimetre ýetýändigini, doly açylanda bolsa 3 metr kwadrat meýdany tutýandygyny aýdýar. Kitap «hysrow haty» hatdatçylyk usuly bilen ýazylan we agramy 150 kg-a barabar. Hatdatyň gürrüň berşinden, onuň düýşüne Selahaddin Eýýuby giripdir we külli musulmanyň buýsanjyna öwrülen bu şanly türkmen serkerdesi oňa gylyç beripdir. Ol

gören syrly düýşünden soň bu asylly işi ýerine ýetirmegi niýetine düwendigini aýdýar.[2]

* * *

2017-nji ýylda Ankara şäheriniň Etlik raýonynyň «Gül Baba» metjidinde-de metjidiň ymamy Rejaýy Özsoý dünýäniň iň uly Gurhanyny ýazmaga girişdi. Bir sahypasynyň ini 107 sm, uzynlygy 1.50 metr, doly açylanda 3 metr ýeri tutýar, ýazmaga başlanda rekord maksady bolmadygam bolsa, bu boýunça gyzyklananda henize çenli şeýle asylly işiň ýerine ýetirilmändigini bilip «Ginnesiň rekordlar kitaby» girmek üçin işine hasam höwesjeň ýapyşandygyny aýdýar.[3]

[1] Seret: «Watan» gazetini, 01.06.1995 ý.

[2]

https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://m.youtube.com/watch%3Fv%3DmfDDPY07oyY&ved=2ahUKEwj bzd2j_KHyAhVJqZ4KHVTAAw8Qxa8BegQIC hAE&usg=A0vVaw2LJerNIGreWC0rKCzaTIMU

[3]

https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://m.youtube.com/watch%3Fv%3DK3Kd6Vk9a0Y&ved=2ahUKEwj bzd2j_KHyAhVJqZ4KHVTAAw8Qxa8BegQIB hAE&usg=A0vVaw2WbNoGQIXu__EydERE6m6H

Internet we metbugat materiallary esasynda taýýarlandy.
Gurhany öwreniş we Hadys ylmy